

Aan
Van Wonen
Tom Munter

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle
T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

memo

Contactpersoon	Kenmerk	Status	Datum
Erik Riphagen	17-169	definitief	26 september 2018

Betreft

Aanvulling vleermuisonderzoek Seahorseterrein Hengelo

Aanleiding

Uit eerder door Antea Group uitgevoerd onderzoek is het plangebied beoordeeld als potentieel geschikt foerageergebied en als essentiële vliegroute voor vleermuizen. Op 21 september 2017 heeft Ecogroen het vleermuisonderzoek opgeleverd dat is uitgevoerd om in beeld te brengen of er sprake is van onmisbaar foerageergebied voor vleermuizen op het Seahorse terrein in Hengelo. Dit onderzoek was noodzakelijk in verband met het voornemen om op deze locatie woningen te realiseren.

Voor woningbouw is de sloop van de aanwezige fabriekshal noodzakelijk. Op het terrein worden enkele bomen gekapt. De bomenrij die aan de noordzijde van het plangebied staat blijft behouden, maar wordt wel aangelicht door de nieuw te bouwen woningen. In de memo van 21 september is geconcludeerd dat er in het plangebied enkele foeragerende vleermuizen zijn waargenomen, maar dat het plangebied geen belangrijk foerageergebied is. Ook is geconcludeerd dat de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied gebruikt wordt als vliegroute door Gewone dwergvleermuizen. Deze bomenrij blijft behouden.

Bomenrij

Uit het vleermuisonderzoek is gebleken dat de bomenrij gebruikt werd door 12 Gewone dwergvleermuizen als vliegroute. De route is niet als essentieel aangemerkt, door de vele andere lijnelementen die als vliegroute gebruikt kunnen worden in de omgeving en het lage aantal dat de route gebruikt. De vraag die nu voorligt is of er een negatief effect ontstaat op deze vliegroute wanneer de bomenrij aangelicht wordt, bijvoorbeeld door verlichting vanuit tuinen of woningen. De logische vervolgvraag is of, als er een effect op de vliegroute optreedt, wat het effect is op de lokale populatie Gewone dwergvleermuizen. Het verzoek is om de mogelijke effecten van verlichting van de bomenrij op de vliegroute van Gewone dwergvleermuizen nader te beschouwen.

memo

Analyse

In het kennisdocument Gewone dwergvleermuis (B12, juli 2017) is het volgende over vliegroutes van de Gewone dwergvleermuis opgenomen:

Rond zonsondergang vliegen gewone dwergvleermuizen uit om te foerageren. Ze benutten beschutte trajecten om de foerageergebieden te bereiken. Ze kiezen zoveel mogelijk lijnvormige structuren en vliegen bij voorkeur uit de wind en uit het licht (straatverlichting, verlichting van gebouwen et cetera). Veelal wordt langs deze structuren ook gefoera-geerd, het gaat dan bijvoorbeeld om bomenrijen, watergangen met opgaande begroeiing en groene erfafscheidingen. Aan de vliegroutes worden door de gewone dwergvleermuis eisen gesteld ten aanzien van de beschutting en hoogte, dichtheid en structuur (enkel, dubbel, overhangend). Ook worden er eisen gesteld aan de mate van aanwezige gaten of onderbrekingen, aanwezige lichtbronnen en hoe de vliegroute ligt ten opzichte van de het landschaps-element. Onder verschillende weersomstandigheden, bijvoorbeeld bij verschillende windsnelheden en windrichtingen, kunnen verschillende routes worden gebruikt. Soms zijn de vliegroutes niet aan een herkenbare lijnvormige structuur te relateren. Er vindt dan een diffuse verspreiding over de woonwijk en groengebieden plaats en wordt er gefoera-geerd in tuinen, bomen, bij stedelijk groen, watergangen en dergelijke.

Uit het kennisdocument blijkt dat Gewone dwergvleermuizen verschillende eisen stellen aan hun vliegroutes. Een niet al te sterke verlichting van de vliegroute is één van deze eisen. Dit wordt bevestigd door het artikel dat Vleermuis.net publiceert (Vleermuizen en licht). Hierin is het volgende opgenomen:

Soorten als de gewone dwergvleermuis en laatvlieger kunnen foeragerend bij verlichting worden waargenomen in verband met het verhoogde aanbod van insecten, maar beide mijden verlichting op vliegroutes (Blake & Hutson 1994; Verboom 1998; Limpens et al. 2004). Beide soorten kunnen wat foerageergedrag betreft als lichttolerant worden beschouwd; dit blijkt ook uit het feit dat beide soorten relatief veel in de bebouwde kom en stedelijk gebied worden waargenomen.

Conclusie

De conclusie is gerechtvaardigd dat Gewone dwergvleermuizen vliegroutes die sterk aangelicht worden zullen mijden als lijnelement. In het geval van de bomenrij aan de noordzijde van het plangebied zal dit niet anders zijn. Deze bomenrij wordt aan de noordzijde (Curiestraat) verlicht door lantarenpalen, wanneer aan de zuidzijde sterke verlichting direct op de bomenrij gericht wordt zoeken de Gewone dwergvleermuizen naar verwachting een andere vliegroute.

De vliegroute langs de bomenrij is niet essentieel voor de lokale populatie Gewone dwergvleermuizen. Het aantal langs vliegende vleermuizen was erg klein. Daarnaast zijn er in de omgeving meer dan voldoende lijnelementen aanwezig die naar geschikt foerageergebied leiden. Bijvoorbeeld de bomenlaan langs de Pasteurstraat.

De bebouwde omgeving, dat het normale jacht en vlieggebied van de Gewone dwergvleermuis is, biedt foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuizen. In deze groene omgeving blijft dit foerageergebied in ruime mate beschikbaar en bereikbaar. Van Gewone dwergvleermuizen is bekend dat ze ook veel bij verlichting jagen (vleermuis.net). Wanneer de bomenrij verder wordt aangelicht worden er meer insecten aangetrokken ontstaat extra foerageergebied voor Gewone dwergvleermuizen.